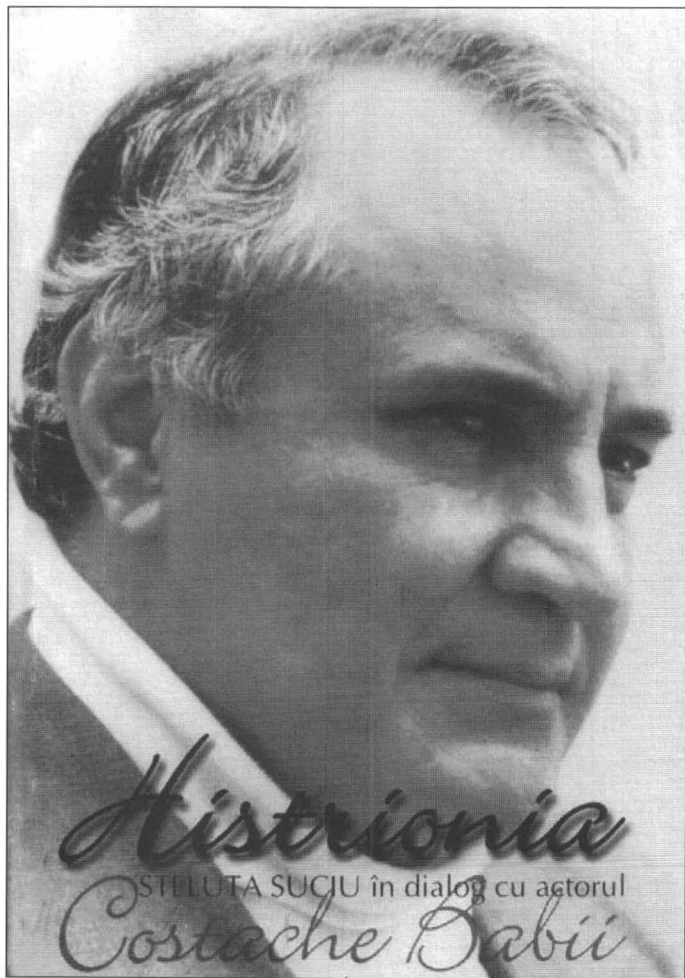

Constantin PARASCHIVESCU

Cu sufletul în „HISTRIONIA”

Am avut prilejul să văd în ultimul deceniu mai multe spectacole la Brașov și să mă bucur de valorificarea talentelor actricești aici, din generații diferite. Unele ajunse astăzi la apogeul carierei, unanim recunoscut, precum Virginia Itta Marcu, Mircea Andreescu, Costache Babii, Dan Săndulescu. Toți în plină activitate exemplară, cu roluri de vârf în palmares, care le-au adus premii și meritate elogii. Virginia Itta Marcu a fost distinsă cu Premiul de interpretare feminină la Gala UNITER din 2000, Costache Babii în 2001 cu Premiul pentru întreaga activitate. „Sunt un actor care pune suflet – se caracterizează dânsul –, trăiesc intens pe scenă și asta mă consumă”. Mărturie din dialogul cu profesoara și cronicarul brașovean Steluța Suciu, autoarea unui volum pe care i-l consacră, publicat la Editura ORATOR și lansat, în 8 iunie 2005, cu titlul *Histrionia*. O țară imaginară „al cărei stăpân unic e, de data aceasta, Costache Babii”. Și are inspirația de a se lansa în ceea ce numește „fascinanta călătorie” prin mijlocirea unor convorbiri cu actorul, care, stimulate de întrebări și insistența întru precizări, dau confesiunilor un aer de poveste, interesantă, sinceră și accesibilă.

La aceeași editură, Steluța Suciu publica acum doi ani și o culegere de convorbiri cu 34 de personalități culturale din țară, oameni de teatru, scriitori, pictori, într-un volum intitulat *Voci contemporane*. Printre ele, șapte artiști brașoveni și, bineînțeles, Costache Babii, care își definea cu oarecare tristețe meseria, efemeră: „Noi ne stingem o dată cu aplauzele. Rămânem doar în sufletul spectatorilor ca niște amintiri frumoase”. Sigur, pentru cine i-a văzut, dar pentru

cine nu, cu atât mai mult contribuie o carte la conturarea unei imagini pentru cuget și suflet. Cunosându-l bine, ca „trăitori în aceeași urbe”, cum declară, doamna Suciuc a avut avantajul de a-l vedea în mai toate spectacolele și de a sta de mai multe ori de vorbă cu dânsul pentru unele interviuri. „L-am văzut în atâtea roluri, i-am urmărit drumul profesiei. Și de fiecare dată, în sala de spectacol, am trăit experiențe unice [...] De fiecare dată, e altul, nu se repetă”. Cu întruchipări de profundă vibrație în dramă, cu aer sfios și umor subtil în comedie, unde pare a se uimi singur, cu candoare, de hohotele de râs pe care le stârnește. Artist al nuanțelor, al jocului fin pe alternative de râsu’-plânsu’, pe care le și îmbină cu surâs pe față, într-o varietate de stări și reacții care fac neprevăzută, totodată captivantă, interpretarea sa. De la Bască din *Mormântul călărețului avar* de D.R. Popescu, „un spectacol subversiv” pentru vremea aceea (1980) până la Vladimir din *Așteptându-l pe Godot* de Samuel Beckett (2004), șapte roluri i-au pus până acum pe umeri *mantie de purpură*, consacrându-l, cum se specifică într-un capitol intitulat „Ziua a șasea”. Autoarea își împarte convorbirile în așa-zise șapte zile, urmărind nu o cronologie a creației, ci fapte, direcții divers conturate. Astfel, după primele date biografice și copilărie din „Ziua întâi”, după anii de studii și formare menționați în „Ziua a doua” și după referiri la șansă, întâlniri memorabile și un început profesional unde directorii brașoveni nu l-au vrut (și unul dintre ei, slab și gârbovit la 80 de ani, îl așteaptă astăzi răbdător la cabină...), „Ziua a treia”, luăm seama la rolurile de comedie („Ziua a patra”), alte roluri, caractere („Ziua a cincea”), diverse, generalități („Ziua a șaptea”). Dar cu *mantie de purpură* au fost: Goldberg din *Serată neprevăzută* de Harold Pinter, „un inchișitor modern”, în cuplu cu Mircea Andreescu și „pare-mi-se că de-atunci s-a impus tandemul nostru”; Josey din *Frații* de Sebastian Barry, personaj plin de melancolie, cu obsesii chinuitoare, care a dus la strălucire tandemul; Bartodziez din *Portret de criminal* de Slawomir Mrozek, conștiință măcinată de coșmarul delațiunii, primă întâlnire cu regizorul Claudiu Goga și bucuria de a fi iar cu Mircea Andreescu și cu „o mare actriță a teatrului românesc”, Virginia Itta Marcu; Domenico Soriano din *Filumena Marturano* de Eduardo de Filippo, „un rol greu, care mi-a plăcut și pe care l-am rupt din mine [...], l-am făcut într-un fel de râsu’-plânsu’”; în fine, Filippo din *Angajare de clovn* de Matei Vișniec, „un rol generos”, de clovn la sfârșit de carieră, în impas de a mai fi în arenă, care, într-o ultimă iluzie ratată, își întâlnește foștii colegi și stau toți trei, pentru o clipă tandră, „sub o umbrelă găurită care nu mai oferă ocrotire”, *Peppino* – Virginia Itta Marcu, *Niccollo* – Mircea Andreescu, *Filippo* – Costache Babii. Trei, pe care Steluța îi numește, cu îndreptățire, „o tripletă de aur a teatrului brașovean”, clovni de mare artă, chaplinieni, fellinieni. Sunt alături în arena magică a Thaliei, în fotografiile din foaier, în proiecția de eternitate.

Știe autoarea să sublinieze majoritatea creațiilor interpretului cu fragmente scurte din cronici, intercalându-le în convorbiri cu firescul argumentelor formulate de specialiști. Solicită opinia unor colegi de-ai artistului, a unor concitadini și oameni de cultură, rezervă câteva pagini creației sale poetice sub genericul „Solilocviu” și întocmește necesara teatrografie, cu rolurile interpretate pe stagiuni. Din vocea lirică a lui Costache Babii, reproduc sunetul unei strofe: „Merge moșul pe cărare / Cu bastonul la plimbare! / Dar bastonul, necuminte, / Fuge mereu înainte! / Moșul vine după el / Cătinel, încetinel. / Și își spune moșu-n gând / Nădușind și tot oftând: / Bățul ăsta, văd eu bine, / E mai tânăr decât mine!”.